

"I" d'institut i "BIT" del mot que defineix la unitat mínima d'informació. Mirat amb perspectiva, l'abans institut i ara fundació IBIT representa, com cap altra, el camí que han seguit les Illes dins aquest món abstracte i canviant que es coneix com la societat de la informació. La prehistòria del ciberespai coincideix en els seus inicis i això que de la seva inauguració només en fa poc més de deu anys. En aquest temps les Illes han aconseguit situar-se com la quarta comunitat autònoma amb més penetració d'Internet a les llars i on els seus empresaris estan més pendents de la xarxa; un 78% l'empren en el seu dia a dia. Però si en un sector l'IBIT ha sabut col·locar els ciutadans de les Illes en una posició de líder, aquest és el turístic.

Fundació IBIT, el camí de la innovació

Magdalena Huguet

Posem per cas que a un hotel hi arriba una parella que acostuma a navegar en aquest món que molts han batejat com el ciberespai. Segurament té entre 25 i 40 anys, estudis mitjans o alts i, sobretot, molta curiositat. Aquesta parella ha comprat el seu passatge per Internet, ha reservat la seva habitació d'hotel a través d'Internet, ha llogat un cotxe a través d'Internet... Per tant, per què hauria d'organitzar-se la seva estada a les Illes d'una forma tradicional?

El turista del futur empra termes com Amiguide, Isnoba o Avanthotel.

Els ha introduït la Fundació IBIT i ho ha fet amb una missió: aconseguir que els ciutadans i sobretot els empresaris de les Illes no quedin enrere en l'ús de les noves tecnologies. Actualment tenen quinze projectes en funcionament i just a través d'alguns d'ells podem arribar a imaginar amb quatre pinzellades com podria ser el nou turista del futur.

DIGITALITZAR EL CAMP I LA CIUTAT

Tornem, però, a aquesta parella de turistes que acaben d'arribar a aquest hotel de les Illes. I és que precisament aquesta parella podria ser una de les primeres a provar l'Amiguide.

És el darrer projecte que ha ideat la Fundació IBIT, del qual el director general de l'ens, Pere Joan Planas, ens en parla entusiasmat. "consisteix que quan vengui un turista a la recepció de l'hotel li llogaran un petit ordinador PDA o un mòbil de tercera generació, perquè recopili tota la informació que necessita per visitar les Illes: a quins restaurants pot anar, amb quines festes majors coincidirà... no necessitarà ni anar a una oficina d'informació turística ni tan sols agafar una guia d'informació, bastarà que ho demani a la recepció de l'hotel i allà li descarregaran al seu mòbil la informació exacta que vol. Després serà el seu mòbil el que el guiarà amb GPS per tots els racons de les Illes".

De fet l'Amiguide oferirà mapes, l'estat de les platges, els horaris dels transports públics... o farà previsions meteorològiques perquè els visitants es puguin programar les seves excursions.

D'aquí a dues setmanes començarà a funcionar, de forma pilot, a dos hotels del centre de Palma i si el projecte va bé es començarà a aplicar a tots els hotels urbans de les Illes. Després s'estendrà a escala nacional i europea, perquè la resta de regions turístiques també puguin treure'n profit. És per això que té el segell Eureka.

De forma paral·lela, i canviant la ciutat per fora vila, els treballadors de les oficines d'aquest centre tecnològic, treballen en un projecte no semblant, però sí complementari. Es diu Bird-watching.

"La pregunta a què vol respondre aquest projecte -explica Planas- és la de com es poden introduir les noves tecnologies a l'oferta complementària de les Illes de cara al futur. Aquí ja hi ha un grup considerable de gent que ve a fer turisme ecològic. Vénen quasi exclusivament per gaudir dels espais protegits de les Illes. A Mallorca es concentren sobretot a l'albufera d'Alcúdia, a Eivissa a ses Salines i a Menorca a l'Albufera d'es Grau. El que els interessa són els ocells. Vénen per seguir de prop

el niuament i el comportament de les aus, determinar quina espècie hi ha a cada indret, veure quin recorregut segueixen”.

Una activitat que no és només d'observació. Darrere hi ha una competició mundial per qui aconsegueix informació fins ara inèdita. “És una espècie de competició per saber quin és el comportament de cada ocell. Nosaltres hi entrem a l'hora d'ajudar-los a emmagatzemar les fotografies que ells aconsegueixen i facilitar-los la tecnologia, perquè les puguin penjar a nivell real a Internet. S'ha de tenir en compte que molts d'aquests turistes són anglesos i que per tant els interessa, per exemple, que la informació arribi a alguna universitat”.

Aquest projecte que formalment es diu Isnova es fa conjuntament amb la Direcció General de Recerca, Desenvolupament i Innovació, el que es coneix com R+D+I. A més, també hi col·laboren experts en medi ambient que ja acaben d'enllestir el que serà un mostrari d'ocells, un programa de recerca que així, com s'identifiquen a catàlegs en paper, ells facilitaran electrònicament.

“Després, la passa que ve és aconseguir que determinats hotels tinguin i facilitin la tecnologia que els turistes necessiten per enviar aquest material”.

Per aconseguir que els hotelers s'introdueixin dins aquest món, la Fundació IBIT ja fa anys que du a terme tota una tasca de conscienciació empresarial.

UN PROJECTE JA CONSOLIDAT, L'AVANTHOTEL

El punt d'inflexió s'evidencià l'any 2002. Un nou sistema de comercialització turística, la venda en línia, començava a introduir-se dins el sector. Després de més de mig segle tot comprant paquets turístics, ara els que decidien venir a les Illes començaven a cercar l'allotjament a través de la informació que trobaven a pàgines web; també començaven a comprar els seus bitllets i a organitzar-se les vacances. Planas ho explica: “Entre el 2001 i el 2002 vàrem voler fer una fotografia del sector turístic de les Illes per veure si estava preparat per a aquest canvi. El resultat fou realment molt preocupant. Només un 15% dels hotels es connectaven a Internet i sobretot al petit empresari ja es veia que, a l'hora de parlar de tecnologia, quedarien molt endarrerits. Llavors, per esquivar el perill de quedar fora de joc vàrem impulsar l'Avanthotel”.

Aquest projecte consistia a crear una central de reserves on els hotelers poguessin vendre directament el seu producte. D'aquesta manera els hotelers havien de passar per un majorista de viatges. A més, “SA NOSTRA” els posà una passarel·la de pagament, i així els clients podien completar les seves reserves pagant electrònicament amb la targeta Visa.

100 hotels a Menorca, 90 a Eivissa i Formentera i 70 a la Platja de Palma foren triats per convertir-se en pilots. Els objectius eren tres: alfabetitzar els empresaris, aconseguir una eina tecnològica que els permetés fer venda directa i com a tercer objectiu hi havia potenciar la idea que les Illes són una destinació turística moderna. Un any i mig després l'IBIT ja ha extret uns primers resultats: “el més important que s'ha aconseguit ha estat l'alfabetització dels empresaris en aquest camp. Els hotelers han pres consciència que Internet és una forma de vendre i que per vendre a través de la xarxa fan falta una sèrie d'habilitats. El que volguérem oferir als empresaris va ser un estímul perquè arrencassin. Ara, que els hotels ja tenen

la tecnologia i saben emprar-la ja poden entrar a jugar. A més, aquests coneixements els han fet perdre la por de comercialitzar”.

De fet, la realitat és que s'ha aconseguit que el 35% dels establiments ja facin venda directa. És a dir, un terç permet fer pagaments electrònics a través de la passarel·la de “SA NOSTRA”. Pel que fa al sector turístic de les Illes, aquest va ser el primer acostament al comerç electrònic.

FER NEGOCIS ELECTRÒNICAMENT

Però quan els hotelers s'acolliren a l'Avanthotel, el comerç electrònic ja feia tres anys que era una realitat. A les Illes, un dels que més treballà per implantar-lo fou precisament l'IBIT. Però pel que més es reconeix aquest centre és pel seu treball per pal·liar el conegut Efecte 2000. A través de la seva infraestructura, el Govern de les Illes donà suport als proveïdors de sistemes informàtics i automàtics de prop de 2.000 empreses de la comunitat. La pàgina web que havien creat va aconseguir fins i tot ser premiada per una de les millors escoles de negoci d'Espanya, Esade.

En aquests moments també és l'IBIT que introdueix la darrera novetat: la factura electrònica.

“La factura electrònica serà un revulsiu molt important en la relació entre empreses”. Explica Pere Joan Planas, director general de l'IBIT, “a qui més li interessa aquesta forma de factura és a les grans empreses perquè mouen molt de paper. Clar, si tu ets un petit empresari i mous 20 factures al mes tant t'és fer-les a mà o amb una màquina d'escriure, però si en lloc de 20 en mous 20.000 el problema ja no és trivial. És per això que les grans es converteixen en el tractor que fa que les altres empreses que fan feina per a ells els hagin de seguir i adoptar nous procediments de fer feina. Per exemple, algunes grans cadenes de supermercats ja obliguen que els seus proveïdors facturin electrònicament i per ventura al petit ni li havia passat pel cap tenir un equip electrònic. La tecnologia hi és i jurídicament hi ha una normativa europea que dona seguretat i motiva l'empresari”.

De fet, aquest projecte ja comença a donar resultats molt satisfactoris. Com també en dona el de sistema de petició de cita mèdica telefònica. Aquest darrer consisteix que una mateixa centraleta rep les cridades dels pacients i electrònicament les distribueix segons el centre i el metge al qual cada ciutadà de les Illes està adscrit. Sigui amb un projecte o amb un altre, els quaranta treballadors que fan feina en aquest centre tecnològic no s'aturen de treballar. Ara mateix també han donat per definitius projectes com el Cibervoluntariat, que consisteix a oferir serveis solidaris gratuïts per a les ONG. A aquestes entitats, l'IBIT els dotarà d'equips informàtics i de connexió a Internet, perquè així col·laborin més i comparteixin informació amb les altres entitats. Però, el projecte que sobretot els roba més hores és el de Ciutats digitals.

CIUTATS DIGITALS

Planas: “El Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç, ens ha fet triar una o dues ciutats on creiem que es poden centrar els esforços per potenciar la societat de la infor-

L'any 2001 només un 15% dels hotels de les Illes utilitzaven Internet. A dia d'avui aquest percentatge arriba al 74%. A més, un 35% de tots ells ja fan venda directa a través de la xarxa

Pere Joan Planas (Inca, 1963) és enginyer en telecomunicacions per la Universitat Politècnica de Catalunya i des del setembre del 2003 és el director general de l'IBIT. A l'ens que capitaneja tot és virtual, però la taula del seu despatx està plena de llibres, fulls i carpetes "ja ho veus, encara no s'ha aconse-

guit abolir el paper". Planas és un fanàtic de tot aquest món que alguns han batejat com el ciberespai, però a l'hora de treballar es posa a la pell de qualsevol ciutadà que enca-

ra no ha agafat el fil a aquesta nova forma de viure en comunitat. "D'alguna forma tant empreses, com persones o Administració estan dins tres fases: agafar consciència, formar-se i emprar-ho. Hi ha gent que encara es consciència, gent que es forma i gent que ja ho utilitza. En el món de les empreses no

els queda més remei, perquè les tecnologies milloren la productivitat, abarateixen costos, però l'important és a nivell ciutadà. La gent, encara que no s'adoni, de cada vegada és més usuària de les noves tecnologies. No és el mateix una rentadora d'ara que una de fa deu anys, no és el mateix poder controlar la calefacció de ca teva, l'encesa de llums, relacionar-te amb un amic que tens enfora... no es pot aturar, en

el sentit que la gent cada vegada tindrà més facilitats. Els joves creixen més formats i serà una cosa tan natural com conduir un cotxe. Serà exactament igual i això és fantàstic".

DEL 15% AL 74%

A l'any 2001 només un 15% dels hotels de les Illes utilitzaven Internet. A dia d'avui aquest percentatge arriba al 74%. A més, un 35% de tots ells ja fan venda directa a través de la xarxa. Aquestes són algunes de les conclusions que s'extreuen dels Indicadors de la societat de la informació que ha publicat l'IBIT. Unes dades que demostren que a la societat de la informació tot caduca quan molts encara no hi han ficat el nas. De fet, el que feia aquest primer institut el 1994 ara es veu com a prehistòric. En aquests poc més de deu anys els informàtics que fan feina en aquest ens han realitzat més de 50 projectes tant regionals com europeus i els resultats es pot dir que han estat més que satisfactoris. No només els empresaris s'han posat les piles per no quedar estancats, els ciutadans de les Illes també han col·locat la comunitat autònoma balear com la quarta amb més penetració d'Internet a les Illes.

I és que mentre alguns debaten com pot ser el futur, a la Fundació IBIT no s'aturen de treballar. Saben que el principal motor econòmic

és el turisme i ja siguin efectius o no, el cert és que els seus projectes no deixen de ser una forma de posar oli al futur de les Illes.

UNA ENTITAT AMB 10 ANYS

Dià 6 d'octubre del 1994 un decret de la Conselleria d'Economia i Hisenda, en aquells moments presidida per l'actual president del Govern, Jaume Matas, anunciava la creació del Centre Balear d'Innovació i Telemàtica. Aleshores ja tothom el conegué com l'IBIT. Un institut amb una missió: introduir les noves tecnologies a la societat balear. A través d'iniciatives puntuals amb les conselleries de Turisme, Educació i Economia i Hisenda, de l'IBIT n'ha sortit el ParcBIT, el BITel o el CITTIB. Quatre anys després de ser inaugurat, el 1998, l'Institut es converteix en fundació per passar a ser un ens privat amb tres patrons: el Govern de les Illes Balears, "SA NOSTRA" i Telefónica. I tres patrons electes: el rector de la UIB, la Direcció General d'R+D+I (Recerca, Desenvolupament i Innovació) i el departament de Màrqueting de Telefónica. Conserva les sigles, però a partir d'ara fan referència a Illes Balears per a la Innovació Tecnològica. A més, ara es considera centre tecnològic, ho va reconèixer el Ministeri d'Indústria el juny del 2001.

Un centre tecnològic amb una missió: fer projectes, incorporar les noves tecnologies a la societat, fer prospeccions de mercat, involucrar-se i intentar aplicar a les Illes tots els projectes que poden condicionar el futur econòmic, empresarial i social d'aquesta comunitat.

mació. Triàrem Calvià i Formentera per dos motius, Calvià perquè és l'ajuntament on la societat de la informació està més avançada i per tant pot servir com a exemple a seguir. Formentera l'hem triada per la seva triple insularitat. Volem saber com podem estalviar als formenterencs haver de desplaçar-se per qualsevol cosa".

El projecte de Ciutats digitals se centra en quatre aspectes: en l'educació, per aconseguir millorar la formació a les escoles; en el turisme, on experiències com Avanthotel, Isnova i Amiguide es volen fer extensives a àrees on encara no ha arribat i com a tercer en l'Administració. L'objectiu és que el ciutadà es pugui comunicar més eficaçment amb la seva administració i millorar els processos d'interrelació ciutadana.

Mitjançant campanyes de sensibilització, mitjançant fer arribar banda ampla, l'IBIT pretén que la gent utilitzi més

les noves tecnologies i en lloc del 33% d'implantació d'Internet que hi ha ara a les cases de les Illes, es pugui arribar a taxes com la de Suècia que se situa en el 60%.

"És un objectiu que aconseguirem o no, però si més no el que sí donam per segur és que els ciutadans aprendran a moure's dins aquest nou espai digital. Qualsevol ajuntament a part de tenir els seus espais tradicionals arreglats: carrers, places, edificis públics... ara també tindrà uns carrers i uns espais electrònics que també haurà de mantenir".

Amb el projecte Avanthotel s'ha aconseguit alfabetitzar els empresaris perquè ara ja puguin competir a la xarxa i vendre directament les seves habitacions